

EGYHÁZI ÉLET – HÍREK

Egyházi Képviselő Tanács

1992. november 19-én tartotta negyedik évnegyedi gyűlését. Tárgysorozatán szereplő fontosabb ügyek voltak: unitárius szemináriumi 9. osztály megnyitása az 1993/1994. tanévben Kolozsváron a „Brassai Sámuel“ líceum és Székelykeresztúron az „Orbán Balázs“ gimnázium épületében; Misszió, Lelkészképesítő, Szakvizsga és a Nyugdíjintézet Vezető tanácsának jegyzőkönyvei; jelentések a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet oklándi konferenciájáról, az unitárius Nőszövetség kolozsvári nagygyűléséről, az IARF-Unitárius Világszövetség franciaországi „Albert Schweitzer“ konferenciájáról; az Egyházi Képviselő Tanács és Nyugdíjintézet általános jelentése az 1991—1992. évi működéséről; az Egyházi Központ és Nyugdíjintézet 1993. évi költségvetésének megállapítása; végül véleményezte az 1992. december 2—3. napjain tartott Zsinati Főtanács tárgysorozatán szereplő ügyeket.

Zsinati Főtanács

1992. december 2—3. napjain tartotta ülését a magyarsárosi egyházközösségben. Tárgysorozatán szerepeltek: Jenei Dezső főgondnok elnöki megnyitója; a püspöki, az Egyházi Képviselő Tanács és a Nyugdíjintézet általános jelentése 1991—1992 évről; az egyházköri választások jóváhagyása; tiszteletbeli címek adományozása; Szentegyháza filiának önálló egyházközösséggé alakulása, valamint a szásznádasi és nyárádszeredai leányegyházközösségek társegyházközösséggé alakulása; választások, valamint lelkészavatás.

Zsinati Főtanács az 1991—1994 évek hátralevő ciklusára főgondnoknak Gálfalvi Sándor székelykeresztúri egyháztagot, főtanácsai tagnak Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkészt és a Pénzügyi Bizottság tagjául Durugy Lóránt kolozsvári egyháztagot választotta meg.

A december 3-i istentisztelet keretében a Zsinati Főtanács négy lelkészt avatott fel: Fekete Levente sepsiköröspataki, Léta Sándor petrozsényi, Fóris F. Zoltán újszékelyi és Kelemen Levente oklándi lelkészt. A felavatott lelkészek nevében Fekete Levente mondott beszédet.

Az E. K. Tanács által valláserkölcsi tankönyv írására meghirdetett pályázatra beérkezett „Több világosságot“ jellegű pályamunkát, a bíráló bizottság javaslatára, Zsinati Főtanács 25 000 lej pályadíjban részesítette, szerzője dr. Rezi Elek.

A Zsinati-Főtanács december 2-i istentiszteletén Farkas László korondi és 3-án Lakatos Gyula homoródkarácsonfalvi lelkész prédikált. A lelkészavató beszédet dr. Kovács Lajos püspök, az úrvacsorai ágendát Máthé Sándor olthévízi lelkész tartotta. Az énekvezéri teenedőket mindkét alkalommal Bögözi Molnár Erzsébet Tünde marosvásárhelyi énekvezér látta el.

A Zsinati Főtanács közös vacsorával ért véget, amelyen a hagyományos Berde-pohárköszöntőt Gálfalvi Sándor tartotta.

A Zsinati Főtanácson részt vett Bartók Béla a magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka és Bencze Márton püspökhelyettes.

Egyházközi közgyűlés

A *székelykeresztúri* egyházkör 1992. október 6-án Firtosmartonosban tartotta évi rendes közgyűlését, melyen megtárgyalásra került az esperes évi jelentése, valamint a hozzá kapcsoló részjelentések. Az 1993—1996 évek ciklusára eszközölt választások eredménye: esperes: Báró József székelykeresztúri lelkész; felügyelő gondnokok: dr. Molnár István és Gálfalvi Sándor székelykeresztúri egyháztagnak; jegyző: Szombatfalvi József csehétfalvi lelkész; közügyigazgató: Bíró József kadácsi lelkész; pénztáros: Bíró Mihály firtosmartonosi lelkész; jogtanácsos: Benke András siménfalvi egyháztagnak. A valláserkölcsei Nevelési Bizottság tagjai: Jakab Dénes szentábrahámi lelkész, Farkas Dénes korondi, Dancs Lajos énlaki, Szombatfalvi József csehétfalvi és Bíró Lajos siménfalvi lelkészek. Fegyelmi Bizottság tagjai: rendes tagok: Botha Dénes fiatfalvi lelkész és Tófalvi B. Ferenc korondi egyháztagnak; póttagnak: Kis Gergely székelyszentmihályi lelkész és Szabó Béla újszékelyi egyháztagnak. Közigazgatási Bizottság tagjai: rendes tagok: Rázmán Csaba alsóboldogfalvi lelkész és Lőrinczi Domokos székelykeresztúri egyháztagnak; póttagnak: Péterfi Sándor kissolymosi lelkész és Mátéffy Domokos szentábrahámi egyháztagnak.

A közgyűlési istentiszteleten Török István medeséri gyakorló segédlelkész végezte a szószéki szolgálatot.

Lelkészi értekezletek

A *harmadik negyedévi* értekezleteket a következő sorrendben tartották az egyházkörökben: a kolozs-tordaiban október 9-én Komjátszegen; a maros-küküllőiben október 6-án Segesváron; a székelykeresztúriiban október 14-én Szentábrahámon; a székelyudvarhelyiben október 14-én Homoródszentpálon; a sepsiszentgyörgyiben október 2-án Brassóban. Az

értekezleten két előadás hangzott el: Balázs Ferenc: Az új ember vallása (2. rész) és dr. Erdő János: Az unitárius vallástanítás módszerei. Ezt követően különféle egyházköri ügyeket tárgyaltak meg.

A *negyedik negyedévi* lelkészi értékeztetést csak három egyházköri körben tartották meg. A székelykeresztúriiban november 10-én Székelykeresztúron; a székelyudvarhelyiben november 11-én Székelyudvarhelyen, és a sepsiszentgyörgyiiben november 12-én Olthévizen. Az előbbi két egyházköri körben Gálfalvi Sándor tartott előadást: A vallástanítás szerkezete és folyamata címen; a sepsiszentgyörgyiiben Máthé Sándor olthévízi lelkész angliai tanulmányairól számolt be.

Személyi változás

Kelemen Levente lelkészjelölt kinevezést nyert 1992. december 1-től az oklándi egyházközségbe, rendes lelkészi minőségben.

■ *A Teológiai Intézet évnyitó istentiszteletén* dr. Kovács Lajos püspök prédikált; ugyanazon a napon délután tartották az intézeti évnyitó ünnepélyt.

■ *Az első félévi előadásokat* október 1—december 18 között tartották; karácsony ünnepén hallgatóink legátusi szolgálatot végeztek különböző egyházközségekben.

■ *Teológiai hallgatóink 1992. november 15-én* a kolozsvári belvárosi templomban Dávid Ferenc emlékünnepélyt rendeztek.

■ *Az oklándi egyházközség* 1992. december 13-án rendezte meg Kelemen Levente beiktatását. A kinevezési irat felolvasása után az új lelkész megtartotta beköszöntő beszédét. A beiktatást Bencző Dénes esperes végezte. Az Egyházi Központ nevében András György előadótanácsos, az egyházkör részéről Kelemen Csongor felügvélő gondnok, Lakatos Gyula, Kászoni József, Andorkó Ferenc és Ilkei Árpád lelkészek köszöntötték. Az egyházközség nevében Benedek Áron gondnok és Rigó Irén üdvözölték az új lelkészt.

■ *A fogaras-nagyszabeni egyházközség* 1992. december 13-án rendezte meg Márkos Ervin lelkész beiktató ünnepélyét. A kinevezési irat felolvasása után az új lelkész tartotta meg beköszöntő beszédét. A beiktatást Gál Jenő esperes végezte. Az egyházközség részéről Kádár András gondnok, Végh Imre, Szöcs Mihályné és Kiss Jenő nyug. lelkész köszöntötték. A fogarasi felekezetek nevében Lukács Atya, Berkleff András és Hans Karl üdvözölték Márkos Ervin afiát.

■ *A Dávid Ferenc Egylet* felolvasó ülést tartott 1992. október 18-án, amelyen Török Tamás író „Dávid Ferenc a magyar irodalomban“ címen adott elő; november 29-én Szász Ferenc brassói lelkész tartott előadást „Miért imádkozunk?“ címen; december 13-án Egyed Emese egyetemi tanár beszélt „Mi közünk hozzád, Názáreti Jézus?“ címen. A műsort mindhárom alkalommal zeneszámok és szavalatok egészítették ki.

■ *A megválasztott szenátorok és képviselők* közszolgálati fogadalmatétele alkalmával ökumenikus istentiszteletet tartottak a kolozsvári Szent Mihály templomban 1992. október 25-én a magyar felekezetek előjáróinak részvételével.

■ *A kolozsvári Mátyás-szoborra elhelyezett új felirat* elleni tiltakozás jegyében ökumenikus istentisztelet volt a Szent Mihály templomban 1992. december 6-án. Egyházunk részéről mindkét alkalommal dr. Kovács Lajos püspök beszélt.

■ *Az Ágostai Hitvallású német Evangélikus Egyház* 1992. október 16–18. napjain ünnepelte megalakulásának 450. évfordulóját, amelyen egyházunkat dr. Kovács Lajos püspök és András György előadótanácsos képviselte.

■ *Tiszteletbeli doktoravatás* volt a Protestáns Teológiai Intézetben 1992. november 22-én, amikor a következő teológiai tanárok és lelkészek részesültek kitüntetésben: dr. Jörg Jeremias — München, dr. Hans-Chr. Schmidt — Lauber — Bécs, dr. John Godbey — Chicago, Terray László — Röde (Norvégia), dr. Újszászi Kálmán — Sárospatak és dr. Török István — Debrecen. Dr. John Godbey az amerikai unitárius univerzalista egyház Meadville, Lombard lelkészképző intézetének tanára az avatási ünnepély után, november 23-án előadást is tartott hallgatóink részére.

■ *Az „Association Unitarienne Française — Francia Unitárius Társulat* az 1992. október 25-én Párizsban tartott közgyűlésén a társulat nevét „francia“ helyett „Francophone“-ra változtatta. Ugyanakkor körvonalazta az unitárius vallás lényegét: hit az egyszemélyű és természetű Istenben és az ember Jézusban, akihez ragaszkodunk, tanítását és példáját követjük.

■ *A Római Katolikus Egyház* rehabilitálta Galileo Galileit, a toscanai tudóst, akit az Inkvizíció 1633-ban azért ítélte életfogytiglani börtönre, mert Kopernikusz nyomán hirdette, hogy nem a Nap forog a Föld körül, hanem a Föld saját tengelye és a Nap körül, és hogy nem a Föld a világegyetem középpontja. II. János Pál pápa „tragikus félreértésnek, elhamarkodott és szerencsétlen döntésnek“ minősítette Galilei elítélését; az egyház hibát követett el azzal, hogy a tudóst elítélte.

■ *Radikális változás az anglikán egyházban.* Az évtizedek óta tartó teológiai és egyházi vita után az anglikán egyház zsinata kimondta a nők pappá szentelését és teljes jogú alkalmazását egyházi szolgálatra. Ez a döntés a reformáció óta a legjelentősebb változást idézte elő az angol egyházban. A zsinat döntéséhez még a brit parlament mindkét házának és a királynőnek jóváhagyása szükséges.

A női papság bevezetése áthidalhatatlan problémákat fog előidézni az anglikán egyház számára a katolikus és görög keleti egyházakkal folytatott ökumenikus dialógust illetően.

■ *Jézus anyanyelvét,* a nyugat-arámi nyelvjárást, elsőként a heidelbergi tudósoknál sikerült részletesen leírniuk és dokumentálniuk. A szövegeket a szíriai Madula, Baksza és Gubadin falvakban vették hangszalagra és gyűjtötték össze. Itt, Damaszkusz közelében, mintegy ötezren beszéltek az idősámításunk kezdetekor Judeában és Galileában általánosan elterjedt arámi nyelv azóta alig módosult változatát.

Halottunk

Özv. Dr. Simén Dánielné Merész Aranka — dr. Simén Dániel teológiai tanár özvegye — 73 éves korában, 1992. november 10-én Kolozsváron elhunyt. November 12-én temették a Házsongárdi temetőbe; a temetési szolgálatot Szabó Dezső lelkész végezte.

Emléke legyen áldott!

Török Tamás: *Unitáriusok. Vallomások és emlékezések.*
Budapest, 1992. 123 l. Kiadja a Magyarországi Unitárius
Egyház.

A rendkívül izléses kis kiadvány hézagpótló a Magyarországi Unitárius Egyház életében. Benne a XX-ik század magyar unitárius írója szólal meg és tesz vallomást hitéről.

A 4 részre tagolt mű fejezetei híven fejezik ki az író éleleteszméjét. Ugyanakkor tükre annak az unitárius életnek is, mely Erdélytől elszakadva s részben a gyökerektől is, a felvilágosodott unitárius szellemiséget és hitet próbálja élni.

Előszót ifj. Bartók Béla egyházi főgondnok ír. Amikor értékeli benne Török Tamás munkásságát, egyben kifejezi azt a közös magyarországi szellemiséget, mely a XX-ik században az ökumenikus közösségben keresi helyét, a keresztények kerekasztalánál.

A könyv 4 fő fejezete: Az érték joga, Pieta, Tündököl fölöttem ez a sok élő, fényes égi szomszéd, Ars Poetika. Hozzá kapcsolódik a forrás megjelölés és 5 db kép jegyzéke.

Az előszóban említett ökumenikus közösség, s az egész könyvben átvonuló kisebbségi komplexus az érték jogával követeli a maga létjogosultságát. „A létszám csökkenés nem érték csökkenés“, filozófiai tételt ismétel. Egy falut templomának tornya tájol, egy közösséget történetének kimagasló alakjai. Egy párat felsorol: Szervét Mihályt, Dávid Ferencet, Ralph Waldo Emersont, Bölöni Farkas Sándort, Orbán Balázst, Bartók Bélát.

A 17. századi unitarizmust dél-Magyarországon felszámolták, a kérdés jogi és vallási szempontból csak 1848-ban jő elő és 1867 után lesz a megalakuló új egyház a főleg Erdélyből kitelepülők új gyülekezete. 1881. október 2-án tartják Budapesten a megalakuló új gyülekezet istentiszteletét Ferencz József püspök jelenlétében. Derzsi Károly lelkésszel induló élet a mai napig tart. Mi, erdélyi unitáriusok érezzük mit jelent Magyarországon unitáriusnak lenni. Ezt érzi Török Tamás is. Ő mint budapesti lakos. Számára az unitarizmus a Dávid Ferenc-i, a 16-ik századi és a legmodernebb Orbán Balázs—Bartók Béla. Számunkra ez sokkal több. Ne-